

**A Magyar Ügyvédi Kamara elnöksége
2/2022. (I. 24.) szakmai állásfoglalása
a kriptovaluták ügyvédi elfogadhatóságáról**

1. Kriptovalutában meghatározott összeg nem kerülhet ügyvédi letéti elhelyezésre.

2. Az ügyvédi megbízási díj

a) kikötése nem történhet kriptovalutában [a Magyar Ügyvédi Kamara 6/2018. (III.26.) MÜK Szabályzat 6.4. pontja],

b) viszont a forintban vagy más devizanemben kikötött ügyvédi munkadíj megfizetése (lerovása), ha nem is ajánlott, de történhet kriptovalutában. A számlázásnak ez utóbbi esetben is a megállapodott forintban, vagy más devizanemben kell történnie.

INDOKOLÁS

A Wikipédia szerint a Bitcoin egy digitális fizetőeszköz, ami a kriptovaluták egyik formája, csereeszközként, vagy fizetőeszközként is funkcionál, és azoknak a legelső és legismertebb fajtája. A kriptovaluták jellemzője, hogy nem esnek centralizált ellenőrzés alá, lényegük, hogy az egymással kapcsolatban levő emberek elektronikus pénzt tudnak fogadni és küldeni mindenféle központi ellenőrzés nélkül. A Bitcoin nemzetközileg is széleskörben elterjedt alternatív fizetési eszköz.

Az első ügyvédi megkeresés kizárólag magánszemély ügyfelek részére és egy naptári éven belül egy adott személy részére legfeljebb nettó 1.000.000,-Ft összegű ügyvédi díjnak megfelelő kikötés erejéig történő kikötés lehetőségére irányult azzal, hogy a megbízási szerződésben a kikötés idején egy ismertebb kriptovaluta tőzsde (kriptocryptocurrency exchange) árfolyama szerint, az adott napon aktuális kriptovaluta átváltási árfolyam forintban vagy devizában megállapításra kerülne.

A megbízási szerződésben az is szerepelne, hogy amennyiben az ügyvédi számla kibocsátásának időpontjára ezen átváltási árfolyamhoz képest 10 %-nál nagyobb lenne az eltérés, akkor bármelyik fél (az ügyvéd, vagy az ügyfél) egyoldalú kérelmére a teljesítésnek a megbízási szerződésben meghatározott forint vagy deviza egyenértékben történő teljesítése lenne csak követelhető, illetve teljesítendő.

A megkeresés szerint mindenre vonatkozóan részletes tájékoztatás mellett az ügyvédi iroda honlapján is részletes szabályozás kerülne közzétételre.

A válaszadás szempontjából lényeges, hogy a 6/2018. (III.26.) MÜK Szabályzat 6.4. pontja előírja, hogy a megbízási díjat forintban, vagy más devizanemben kell kikötni.

A kérdés közelebbről tehát az is, hogy elfogadható-e, ha csak annyiban tesz eleget a megbízási szerződés a MÜK Szabályzat 6.4. pontjának, hogy ugyan kriptovalutában történik a megbízási díj kikötése, de azzal, hogy 10 %-ot meghaladó árfolyamváltozás esetén (amennyiben tehát a számla kibocsátása idején a megbízási szerződésben meghatározotthoz képest 10 %-ot meghaladó árfolyameltérés adódik), bármelyik fél egyoldalú kérelmére a megbízási szerződésben meghatározott forint, illetve devizanem szerinti teljesítés válik esedékessé.

Nem vitásan a MÜK Szabályzat tárgyi rendelkezése eltérést nem engedő módon határozza meg, hogy a megbízási díj milyen módon, milyen ellenérték fejében köthető ki, és ezért amíg a MÜK

Szabályzat tárgyi rendelkezése nem változik, a Szakmai Bizottság sem foglalhat indokoltan állást ettől eltérő lehetőség tekintetében.

A többségi álláspont szerint jelenleg a Bitcoin vagy más kriptovaluta nem minősül devizának, külföldi pénznek. Az ezzel kapcsolatos egyik hivatkozás szerint a 2001. évi XCIII. törvény (2) § 3. és 4. pontja, illetve a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 22. § (1) bekezdése alapján csak az MNB által közleményben megadott külföldi pénznemeket lehet devizának, azaz a 6/2018. (III.26.) MŰK Szabályzat 6.4. pontja szerinti, a forint mellett kiköthető devizanemnek tekinteni.

Az ellentétes, megengedőbb álláspont szerint ugyan az Alapörvény K cikke szerint a hivatalos nemzeti fizetőeszköz a forint, de a 2001. évi XCIII. törvény 1. § (3) bekezdése szerint amennyiben törvény, vagy Kormányrendelet másképp nem rendelkezik, akkor devizabelföldiek belföldön és külföldön, devizakülföldiek pedig belföldön nemcsak devizával, valutával, belföldi fizetőeszközzel, hanem belföldi pénznemre szóló követeléssel is végezhetnek jogügyleteket és eszerint az álláspont szerint a kriptovaluta különböző típusai fizetőeszközök, annál is inkább, mivel a Ptk. 6:59. § (2) bekezdése szerint a szerződéses szabadság irányadó a szerződéses jogviszonyokra, és a kriptovalutában történő ügyvédi megállapodást a törvény nem tiltja. Ugyanez az álláspontot erősíti az Üttv. 28. § (1) bekezdése, és a 30. § (1) bekezdése is, azaz a jogalkotó a szabad megállapodás talaján áll az ügyvédi tevékenység folytatására adott megbízás tekintetében is. Ezen álláspont szerint az Etikai Szabályzat 6.4. pontja szerinti követelménynek, miszerint a megbízási díjat forintban vagy más devizanemben kell kikötni, a kriptovalutában történő kikötés megfelel, mert a devizanem megfogalmazás nem zárja ki a kriptovalutát, és az Európai Ügyvédi Kamarák Tanácsa által elfogadott európai jogi hivatás chartája az ügyvéd díjazása tekintetében a szabad megállapodást csak annyiban korlátozza, hogy a tisztességes díjmértéket tekinti etikusnak, a fizetőeszközzel és a fizetési módokkal nem foglalkozik. Eszerint, mivel a jogász hivatás méltóságát és becsületét, az ügyvéd feddhetetlenségét a kriptovalutában történő megállapodás nem rontja, ezért nincs etikai vonatkozása annak, hogy kriptovalutában történjen a díjmegállapodás, mert sem a Ptk., sem az Üttv., sem kamarai norma nem korlátozza az erre vonatkozó szerződéses szabadságot.

Az ellentétes álláspont mellett ugyanakkor azok az érvek szólnak elsősorban, hogy a kriptovalutában történő díjmegállapodás kevésbé teszi meghatározottá, illetve utólag ellenőrizhetővé a teljesítés megfelelőségét. Például abban az esetben, ha kérdésessé válik, hogy mi volt az árfolyam a fizetés pillanatában, ez korlátozottan ellenőrizhető, illetve kérdéses az is, hogy hogyan jön figyelembe, ha a kriptovaluta ügyvéd általi átváltásakor jelentős átváltási díjjal kell számolni, ezáltal csökkentve a ténylegesen megfizetett díjat, továbbá milyen hatása kell legyen annak, ha az árfolyam radikálisan megugrik, vagy éppen lecsökken.

Tény, hogy az Európai Unió Bírósága már foglalkozott, de csak bizonyos tekintetben a kriptovaluták kérdésével, de kizárólag az áfamentesség szempontjából tekintette pénznek, és mind az IMF-nél, mind az Európai Központi Banknál az a szakmai álláspont, hogy ebből következően még nem indokolt egyelőre a kriptovalutát pénzként kezelni. Eszerint a nézet szerint, miután az EU erre jogosult szervei a kriptovalutát nem tekintik elektronikus pénznek, ezért csak akkor lenne indokolt a Magyar Ügyvédi Kamara részéről az ügyvédi munkadíj kiegyenlítése során fizetőeszközként elfogadni, ha az EU erre jogosult szervei a kriptovalutát előzetesen már pénzként elfogadták.

Fentiekre tekintettel a Magyar Ügyvédi Kamara Elnöksége a Szakmai Álláspontban megfogalmazott kompromisszumos megoldással értett egyet.